

Literatorul

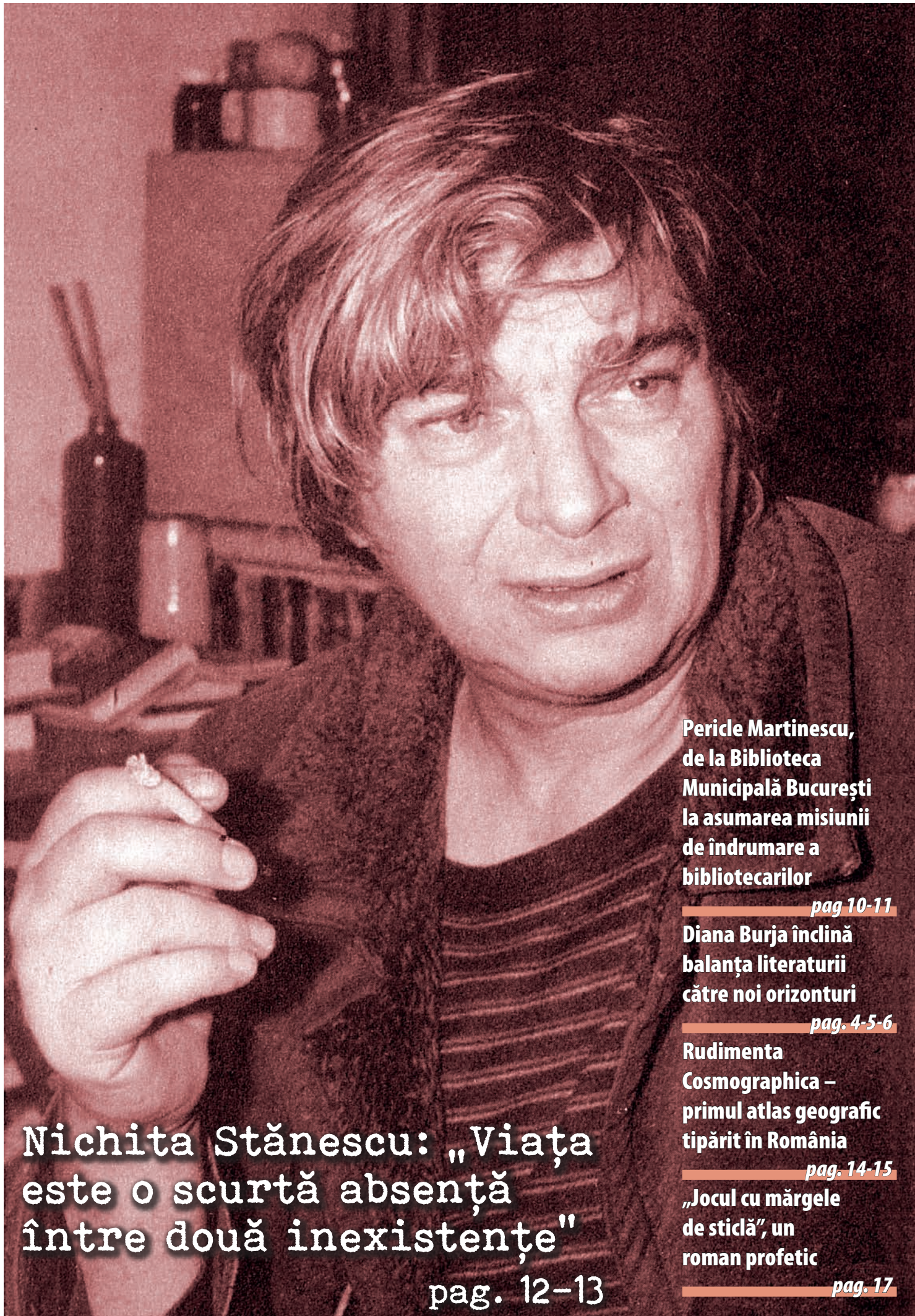

BIBLIOTECA
METROPOLITANĂ
BUCUREȘTI

Primăria
Capitalei

Revistă fondată în 1880 de Alexandru Macedonski ■ Ediție nouă, Nr. 11 / august 2025 ■ Exemplar gratuit

Pericle Martinescu,
de la Biblioteca
Municipală București
la asumarea misiunii
de îndrumare a
bibliotecarilor

pag. 10-11

Diana Burja înclină
balanța literaturii
către noi orizonturi

pag. 4-5-6

Rudimenta
Cosmographica –
primul atlas geografic
tipărit în România

pag. 14-15

„Jocul cu mărgele
de sticlă”, un
roman profetic

pag. 17

Nichita Stănescu: „Viața
este o scurtă absență
între două inexistențe”

pag. 12-13

La câțiva oameni distanță de tine, un spectacol despre adevăr și minciună

„La câțiva oameni distanță de tine” e un spectacol viu, adevărat, o coproducție TNB – Centrul Cultural „George Coșbuc” Bistrița născută din dorința – act cultural reparator – de a oferi și Bistriței un teatru, ca o reverență a lui Radu și Dan față de

meleagurile de unde provin, și din necesitatea de a fixa în istoria derivei noastre marile traume familiale din micile habitaturi provinciale. *La câțiva oameni distanță de tine*, perspectiva bistrițeană asupra vieții românești, a ajuns în sfârșit în Capitală și

e aici pentru a rămâne. Vai, cât mi-a plăcut!”, notează Marina Constantinescu în revista România literară. Distanțele dintre oameni cresc și descresc odată cu fiecare alegere, cu fiecare vis, cu fiecare nouă întâlnire. Este un spectacol care vorbește

despre plecările la muncă în străinătate și despre dezechilibrele pe care acestea pot să le provoace. Despre adevăr și minciună, despre singurătate și dragoste. Și despre cum toate acestea se află la doar câțiva oameni distanță de tine. (www.tnb.ro)

Centrul Cultural Municipal „George Coșbuc” Bistrița

Regia

Radu Afrim

Text

Dan Coman

Distribuție

Marius Manole

Flavia Giurgiu

Marius Bodochi

Mirela Opreșor

Natalia Călin

Ștefan Iancu

Scenografie

Sabina Vesteman

Bianca Vesteman

LA CÂȚIVA OAMENI DISTANȚĂ DE TINE

Literatura începutului de secol, marcată de războaie

Text: Elena Boholt

În deceniul războaielor care au aprins planeta cu focuri ce par a fi de nestăvilit, literatura universală nu putea rămâne nepăsătoare la toate aceste traume care marchează secolul XXI. Evenimente geopolitice semnificative au marcat primele decenii ale acestui secol, dintre care amintesc Războiul împotriva terorismului – campania internațională a țărilor membre NATO îndreptată împotriva al-Qaeda –, Primăvara arabă care a cuprins la sfârșitul anului 2010 mai multe țări din Orientul Mijlociu și Africa de Nord – războiul pornit în urma sinuciderii tunisianului Mohamed Bouazizi, evenimentul care a fost scânteia ce a dus la izgonirea președintelui Tunisiei Zine El Abidine Ben Ali și la declanșarea protestelor în lumea arabă – sau Criza refugiaților din Europa ori Războiul ruso-ucrainean izbucnit în 2014.

© The New York Times

Printre sunetele sinistre ale războaielor, Academia Regală Suedeză de Științe a acordat, în anul 2024, Premiul Nobel pentru Literatură autoarei sud-coreene Han Kang (foto), singura persoană din istoria acestei țări care a câștigat până în prezent acest premiu. Romanul lui Han Kang, „Acte umane”, se bazează pe momentul masacrului de la Gwangju, din mai 1980, când armata a ucis cu o brutalitate și o cruzime de neînchipuit civilii care protestau.

Gwangju este orașul natal al autoarei, așa că perspectiva romanului, scris cu o sensibilitate exacerbată, a convins Academia Regală Suedeză de Științe să-i acorde prestigiosul premiu „pentru proza sa poetică intensă care confruntă traume istorice și expune fragilitatea vieții umane”. Despre războiul vecinilor noștri ucraineni, aflat încă în plină desfășurare, au început să fie publicate o serie de volume, însă mă voi referi la cartea istoricului ucrainean

Serhii Plokhy – „Războiul ruso-ucrainean. Întoarcerea istoriei” –, nimeni altul decât autorul bestsellerului „Porțile Europei”. Lista poate continua cu multe romane de referință, însă literatura dedicată marilor războaie marchează conștiința contemporanității și a generațiilor viitoare. Dintre toate aceste pagini-măturii ale dezumanizării, poate că războaiele sunt tocmai cele care ne reamintesc de frumusețea vieții ce merită trăită.

Realismul feminin prin ochii scriitoarei **Iulia Gherasim**

Text: Milena Ispas

Volumul de proză scurtă „Ce văd păsările”, semnat de ploieșteanca Iulia Gherasim, reprezintă debutul autoarei în lumea scriitorilor. Ea scrie cu inteligență și umor despre relațiile interumane, surprinse în perioada de sfârșit a anilor comunismului din România și începutul anilor 1990. Tipărită în anul 2024, la Editura Polirom, cartea „Ce văd păsările” este urmarea unei munci care s-a întins pe o perioadă de 6 ani, după cum a povestit autoarea într-un interviu. Totul a început în anul

2014, când Iulia Gherasim a urmat un curs de scriere creativă susținut de Florin Iaru și Marius Chivu. Trei ani mai târziu, în 2017, a fost selectată în programul de mentorat „Prima Carte”, organizat de Fundația „Friends for Friends”, iar o parte dintre povestirile care alcătuiesc volumul „Ce văd păsările” au fost publicate în antologia KIWI, dar și în revistele „Iocan,” și „Timpul”. Iulia Gherasim a scris din experiențe personale, peste care timpul și-a lăsat amprenta. În cartea sa sunt atât povestiri cu întâmplări amoroase, cât și istorii de familie ce se regăsesc chiar și în ju-

rul nostru, însă autoarea trebuie felicitată pentru tensiunea, dramatismul și umorul pe care a reușit să le transmită cu ușurință cititorilor.

REDACTIA

RAMONA IOANA MEZEI,
director Revista Literaturul,
director general Biblioteca
Metropolitană București

ELENA BOHOLT, redactor-șef

MILENA ISPAS, redactor

MIHNEA MIHĂIȚĂ, redactor

CARMEN ȘTEFAN, redactor

DAN CĂLIMAN, fotoreporter

COSMIN MEIȚOIU, fotoreporter

TOMA BOHOLT, corector

CODRUȚ RADU, grafician

Revista „Literaturul”
este o publicație aflată
sub egida Bibliotecii
Metropolitane București

ISSN 1220-5583,

ISSN-L 1220-5583

Revista „Literaturul”
se distribuie gratuit

Tipar: BRANDART SRL

Diana Burja

încalină balanța literaturii cătore noi orizonturi

Text: Elena Boholț

Foto: Dan Căliman / arhivă

personală Diana Burja

Prezumția creatorilor că perfecțiunea poate fi atinsă prin artă este o perspectivă care pune în valoare talentul artistic. Pe acest fond, fiecare generație propune contemporanilor mostre de literatură, muzică, sculptură, fotografie, pictură, opinii sau cinematografie, care întregesc tabloul creațiilor anterioare, înclinând uneori talerele balanței relativității frumosului, un fenomen estetic demonstrat. De fiecare dată, intervine critica literar-artistică care descifrează valorile manifestării procesului creator cotidian, căci printre titanii artelor frumoase răsar mlădițe tinere ce poartă speranța destinului desăvârșit.

Întâmplarea face ca printre căutările mele să o găsesc pe Diana Maria Burja, care la vârsta de numai 19 ani a devenit cel mai tânăr membru al Uniunii Scriitorilor din România. A publicat o singură carte, „Asasinul de fluturi”, un roman fantastic care a propulsat-o direct în prestigioasa Uniune. Cu o figură angelică, încadrată minunat de bucle lungi și roșcate, la prima vedere Diana nu pare să aibă mai mult de 14 ani, iar chipul ei trădează ambiția și perseverența. Pentru

Când a aflat că a fost acceptată în Uniunea Scriitorilor din România, Diana Maria Burja a sărit în sus de bucurie

interviu, ne-am întâlnit la o terasă din Piața Victoriei unde, printre emoții și razele dogoritoare ale soarelui de vară, tânăra a vorbit despre pasiunile și ambițiile sale. Anul acesta, Diana Maria Burja a absolvit cursurile Colegiului Național „Sfântul Sava” din București și își dorește să urmeze Facultatea de Medicină, din cadrul UMF „Carol Davila”. Cu toate acestea, printre meditațiile la chimie și biologie, Diana scrie versuri și așterne pe hârtie ideile viitorului său roman.

De când am început să citesc romanul tău, îți mărturisesc că m-a captivat. Ideea că răul este disimulat într-un fluture mi s-a părut ingenioasă. În mentalitatea colectivă fluturii sunt un simbol al renașterii, al sufletului, al speranței, dar tu ai ales opusul. De ce?

Ideea mi-a venit de la fratele meu, care este mai mic cu 5 ani. Când încep să scriu, eu pornesc de la titlu, iar pe marginea lui înfloresc povestea. La un moment dat, fratele meu a venit acasă cu o bandă desenată de el și de colegii săi, care se intitula „Asasinul de fluturi”. Povestea era despre o fată care a omorât o molie. Era un titlu răsunător, neașteptat și m-am

gândit că este mai special. După un timp m-am gândit să scriu o carte și m-am oprit asupra acestui titlu.

A început să scrie romanul când avea 13 ani...

În prefața cărții tale ai scris: „Sunt Burja Diana, momentan elevă la liceu, însă cartea pe care o ții în mână a fost scrisă când aveam 15 ani”. Atunci ai început să lucrezi la carte sau la vârsta de 15 ani era deja scrisă?

Am început să scriu când aveam 13 ani, apoi m-am oprit, aveam alte idei. La 14 ani am revenit asupra ideii principale, iar când aveam 15 ani cartea a început să

prindă contur. Inițial, manuscrisul l-am scris de mână și apoi l-am trecut în calculator, ca să îl mai revizuiesc.

Ai ceva în comun cu Faylla Redstain, personajul principal al romanului?

Cumva... Deși Faylla poate părea neîncrezătoare la început și eu sunt la fel, mai timidă, dar am și curaj să lupt pentru ceea ce cred și pentru ceea ce îmi place. Oarecum mă regăsesc în ea. Numele mi-a venit spontan în minte. Eu îmi imaginez cum arată, chiar dacă în carte nu am pus mare accent pe detalii și pe descrierea fizică a personajelor, dar în mintea mea, oarecum, arată cum arăt eu.

Faylla este un nume cu rezonanță frumoasă. De exemplu, în limba irlandeză, numele Fayllin este asociat cu regatul zănelor, o legătură directă cu magia și misterul. Există vreo legătură?

Chiar nu știam. La mine a fost mai mult o asociere de litere, care mi-a plăcut cum sună. Mă bucur că are legătură cu misterul.

Ai spus că ești fascinată de tot ce înseamnă mister. De unde vine această atracție? Ai trăit sau ai văzut lucruri mai puțin obișnuite?

Sunt o fire curioasă și, de când eram mică, îmi puneam multe întrebări. Dacă vreau să aflu ceva despre un subiect nu mă opresc până nu aflu cât mai mult, totul despre acel subiect. Cu toate acestea, mă și plictisesc rapid, dar când e ceva necunoscut sunt entuziasmată, mă țin în priză, căci îmi doresc să aflu cât mai multe informații.

Ai avut pe cineva care să te îndrume când ai scris romanul?

M-am sfătuit cu părinții, tata mi-a spus să mă axez mai mult pe acțiune, să fie mai multe răsturnări de situație și am încercat să surprind cititorul cu multe momente neașteptate. Pă-

Autoarea romanului se identifică cu personajul principal – Faylla – care trece prin aventuri nebănuite alături de o echipă de asasini

rinții m-au susținut pe tot parcursul literar și m-au încurajat să continui să scriu. Mi-au citit manuscrisul, au făcut corecturi, au trecut și ei odată prin acest proces ca să iasă romanul în formă sa finală, fără greșeli.

Părinții tăi sunt pasionați de cărți, scrie vreunul dintre ei?

Nu, niciunul dintre ei nu am văzut să aibă vreo pasiune de acest gen. Nu știu de unde am moștenit această trăsătură...

Care e secretul Dianei Burja din spatele succesului romanului „Asasinul de fluturi”?

Eu nu mă vedeam scriind un roman ficțional neapărat, dar a câștigat imaginația mea, capacitatea de a crea și de a lega evenimentele între ele.

Corpul uman este poetic

Când ai început să scrii prima oară?

Prima oară am început să scriu poezii..., deși eram destul de mică, când scriam despre anotimpuri – de

mie, biologie sau chimie, cu ce sunt acum în strânsă legătură și au ieșit niște lucruri fascinante. Mi se pare că e poetic corpul uman.

Cine ți-a insuflat dragostea pentru cărți, pentru scris?

Când eram mică, înainte de culcare, mama îmi citea mereu povești, iar când am crescut citeam singură. Cumva, pot spune că mama a influențat mai mult această latură, dar când scriam un text pentru școală amândoi părinții îmi spuneau: „Uau!, ce bun este!”, mă încurajau să continui să scriu.

În anul 2022, ai câștigat Concursul Național „Tinere Condeie”, după ce ai participat la Tabăra de creație de la Călimănești din acel an. Ce lucrare ai avut acolo?

Am avut câteva poezii despre originea Universului, relația dintre soare și lună într-un stil mai romantic, dar am dat și o proză scurtă. Aici poezia este cea care mi-a adus premiul și m-am simțit foarte bine să văd că am rezultate, că munca mea este apreciată, iar sentimentele mele transpuse în artă sunt validate.

La propunerea scriitorului Petre Crăciun, organizatorul

Diana Burja a obținut premiul pentru debut la Festivalul de Literatură pentru Copii și Tineret „Dimineața Cuvintelor”, organizat de Filiala București – Literatură pentru Copii și Tineret a Uniunii Scriitorilor din România

Înconjurată de prieteni, la evenimentul de lansare a cărții, la librăria Cărturești

Concursului Național „Tinere Condeie” ai devenit membru al USR la vârsta de 19 ani.

Pe domnul Petre Crăciun l-am întâlnit prima oară în 2022, în tabăra „Tinere Condeie”. M-a ținut minte, iar anul acesta am fost sunată și anunțată că am fost invitată la Gala Tinerilor Scriitori. Nu mi s-a spus exact pentru ce, dar m-am dus. A fost o discuție liberă, m-am prezentat și am citit un fragment din roman. Domnului Crăciun i-a plăcut foarte mult fragmentul citit și m-a sprijinit ca să obțin premiul pentru debut și apoi să intru în filială.

Medic și scriitor

Cum te simți să fii cel mai tânăr membru al Uniunii Scriitorilor?

Nu credeam că o să ajung vreodată aici. Sunt de-a dreptul flatată. Nu am sperat nici măcar când dl Crăciun mi-a depus acea cerere de intrare în Uniune, nu știam dacă va fi acceptată. M-am bucurat enorm când am auzit că am fost acceptată, chiar am sărit în sus! A fost o senzație de neegalat.

Prietenii și părinții tăi ce părere au de evoluția ta?

Cunoșteau pasiunea mea și mi-au zis să nu renunț nicio-

dată la ea, indiferent de calea pe care o voi alege în viață. Părinții s-au bucurat în mod special, au fost lângă mine la decernarea premiului pentru debut. M-au susținut mereu și au fost alături de mine în cele mai importante momente. Și prietenii care au venit să mă susțină sunt fericiți pentru mine.

Mai lucrezi la vreo carte?

În vara aceasta vreau să continui cu un roman polițist. Am scris puțin, dar

vreau să fie mai complex: să fie mai multe perspective și planuri ale acțiunii. O să văd dacă îmi iese. Tot în această vară vreau să scot și un volum de poezii, cu tot ce am scris de-a lungul anilor.

Spune-mi, te rog un nume de scriitor pe care îl apreciezi în mod deosebit sau o carte care ți-a plăcut foarte mult.

John Grisham are o serie de cărți polițiste care mă captivează. Întotdeauna e ceva surprinzător în narațiunile

lui, ceva ce nu te aștepți. Îmi plac și cărțile lui Carlos Ruiz Zafón, care îmbină realitatea cu fantasticul, ceea ce îmi place foarte mult.

Sunt mulți tineri care scriu versuri sau proză, dar care încă nu s-au afirmat. Ai un mesaj pentru acești tineri scriitori care nu au reușit să treacă de propria barieră?

Știu cum este, nici eu nu sunt prea încrezătoare, nici cea mai optimistă. Sunt perfecționistă și critică la adresa lucrărilor mele, dar nimic nu are cum să fie perfect. Am participat la concursuri unde nu am câștigat nimic, dar nu m-am demoralizat atât de tare încât să mă opresc din a face ceea ce îmi place. Sfatul meu pentru tineri este să încerce să își realizeze visul.

Unde te vezi peste 10 ani?

În carieră, am ales o cale diferită de scris. M-aș vedea la rezidențiat la medicină peste 10 ani, dar nu renunț la scris. Când voi avea timp liber aș vrea să scriu articole medicale ori să combin cumva medicina cu creația mea. Evident, nu o să renunț la scris!

Anul acesta, tânăra scriitoare va publica și primul său volum de poezii

Diana își dorește să creeze armonie între cele două pasiuni ale sale: medicina și scrisul

Viata din rondelurile lui Radu Nastasia

Text: Elena Boholț

Foto: Dan Căliman

În anul 2019, scriitorul Radu Nastasia (foto) a fost invitat la Cenaclul Revistei „Literatorul”, unde a citit primele sale rondeluri, care au stârnit emoții în rândul auditoriului. A captat atenția celor prezenți cu poezii despre urbea pe care o iubește cu tot sufletul său, Brăila, iar ropotele de aplauze l-au încurajat să scrie în continuare. Așa se face că șase ani mai târziu, adică în primăvara acestui an, la Editura Letras a văzut lumina tiparului primul său volum de poezii urbane „Trei sfinte goale cu retorte”.

Rigorile formei fixe ale versurilor sunt din ce în ce mai rar de găsit în rândul noului val al poezilor, care cochetază frecvent cu rima albă. Cunoscut pentru romanul „Vicii vinovate”, scriitorul Radu Nastasia descoperă potriviri uimitoare ale universului din jurul său, pe care le transpune în rondeluri sarcastice, umoristice ori din care răzbat note de amor. Versurile echilibrează lirismul său interior cu formele abrupte ale realității: „În orașul din proverb/ Putrezesc în doc corăbii,/ Prin ciulinii din suburbii/ Nimerise chiar și-un orb”. Nu este niciun mister că meleagurile brăilene – locul natal al autorului – se regăsesc în versurile identice ale strofelor care oferă senzații de intimitate și atrag prin „acel ceva” ce pare cunoscut. În volumul „Trei sfinte goale cu retorte”, cotidianul este remarcabil în viziunea poetului, iar amprenta istoriei și literaturii dă naștere unui stil inconfundabil, cu influențe

parnasiene: „Zac pe divan sorbind cafele/ Sultanul și o agă, la taifasuri,/ Sunt trase în harem perdele/ De catifele, iar sub mătăsuri/ Cadănele cu țate grele/ Și-apetisante, dalbe dosuri/ Zac pe divan, sorbind cafele/ Sultanul și o agă, la taifasuri. (...)”. (Rondelul unui harem) Pentru Radu Nastasia, versurile sunt o manieră de protest sau un refugiu prin care își exprimă nonconformismul care a caracterizat întreg parcursul vieții sale: de la ofițer care a luptat împotriva crimei organizate, la romancier și poet.

Vicii vinovate: sex, drugs and rock' n' roll

Pentru că vorbim de Radu Nastasia, nu știu ce captivază mai mult cititorul: poeziile sau romanul? Dacă nu l-ați descoperit până acum, romanul „Vicii vinovate”, tipărit de Editura Neverland, reprezintă o alchimie perfectă între viața de polițist la Narcotice, traficanti și muzica rock. Este scris într-un ritm alert, captivant și cuprinde scene pline de suspans, situații neprevăzute, confruntări violente între bande riva-

le de interlopi, asasinate și morți subite datorate consumului de droguri. Construită pe eșafodajul unui crime fiction, cu tușe noir, cartea lui Radu Nastasia este radiografia unei lumi decadente în care adicția față de droguri și alcool capătă valențe nebănuite. Ca un veritabil scenariu de film cult, romanul beneficiază și de o „coloană sonoră” constituită din piese rock ale căror versuri sunt în strânsă legătură cu drogurile, romanul rămânând astfel fidel versurilor din motto-ul din debut: „sex, drugs and rock' n' roll”.

Educația vibrează la Metropolitană

Text: Ramona Ioana Mezei

Carmen Ștefan

Cosmin Meîtoiu

Foto: Biblioteca

Metropolitană București

Pe 12 iunie 2025, Biblioteca Metropolitană București (BMB) a marcat un nou pas important în sprijinul educației și accesului la cultură: inaugurarea Ludotecii modernizate de la Filiala „Ion Creangă”. Este deschisă zilnic, iar spațiul a fost complet reamenajat pentru a deveni

un loc prietenos, modern și incluziv, dedicat copiilor și adolescenților din București. Evenimentul a reunit donatori, parteneri, părinți, copii, educatori și reprezentanți ai autorităților locale, cu toții uniți de aceeași viziune: o comunitate în care fiecare copil are șansa de a învăța, de a se juca și de a visa într-un spațiu sigur și primitor. Modernizarea Ludotecii este rezultatul unei colaborări de succes între Asociația Young Initiative, BMB și studioul

de design Sundazed Interiors, cu sprijinul generos al sponsorilor privați și a peste 70 de donatori individuali. „Această redeschidere este o declarație de încredere în puterea educației și a culturii accesibile tuturor”, a declarat Ramona Ioana Mezei, managerul BMB, în timp ce Răzvan Sassu, președintele Asociației Young Initiative, a subliniat că: „Pentru noi, acest loc nu e doar o Ludotecă, ci o promisiune că educația poate prinde viață prin implicare.”

București și aprobat de Ministerul Educației. Peste 1.200 de elevi din 29 de județe alături de peste 300 de cadre didactice și bibliotecari au pornit într-o veritabilă „vânătoare” de sensuri, idei și emoții, ghidați de profesori și bibliotecari, transpunând lecturile recomandate în produse digitale creative: afișe, trailere, benzi desenate sau jurnale video.

„Memorii în Cuvinte”

În parteneriat cu Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București, Biblioteca Metropolitană București a derulat ultimele etape ale proiectului „Memorii în Cuvinte”, lansat în 2024, un concurs literar dedicat persoanelor cu vârste de peste 50 de ani, din București și Județul Ilfov. Proiectul a avut ca scop promovarea scrierii creative și valorizarea poveștilor de viață ale seniorilor din comunitate, o contribuție la patrimoniul

„Vânătoarea de lectură în bibliotecă”

Biblioteca Metropolitană București a fost și în anul școlar 2024-2025 partener al competiției naționale „Vânătoarea de lectură în bibliotecă”, un proiect educațional dedicat lecturii interactive și creativității digitale, ajuns la cea de-a IV-a ediție, desfășurat sub egida Casei Corpului Didactic a Municipiului

Ludoteca de la Filiala „Ion Creangă” este deschisă zilnic

Memorii în Cuvinte

Povești de viață, scrise cu suflet, păstrate pentru generații!

În fiecare lună, la Artoteca BMB puteți admira o nouă expoziție de artă vizuală

și cultura Biblioteca București

Filialele BMB sunt un loc al prieteniei și integrării multiculturale

cultural local. Până în 31 iulie 2025 participanții au trimis memorii personale, de maximum 6 pagini. Lucrările au fost evaluate de un juriu format din specialiști ai celor două instituții și membri ai comunității literare. Cele mai valoroase texte au fost selectate pentru a fi reunite într-o antologie specială, al cărei eveniment de lansare a fost programat pentru Ziua Vârstnicilor.

„Simezele Bibliotecii”

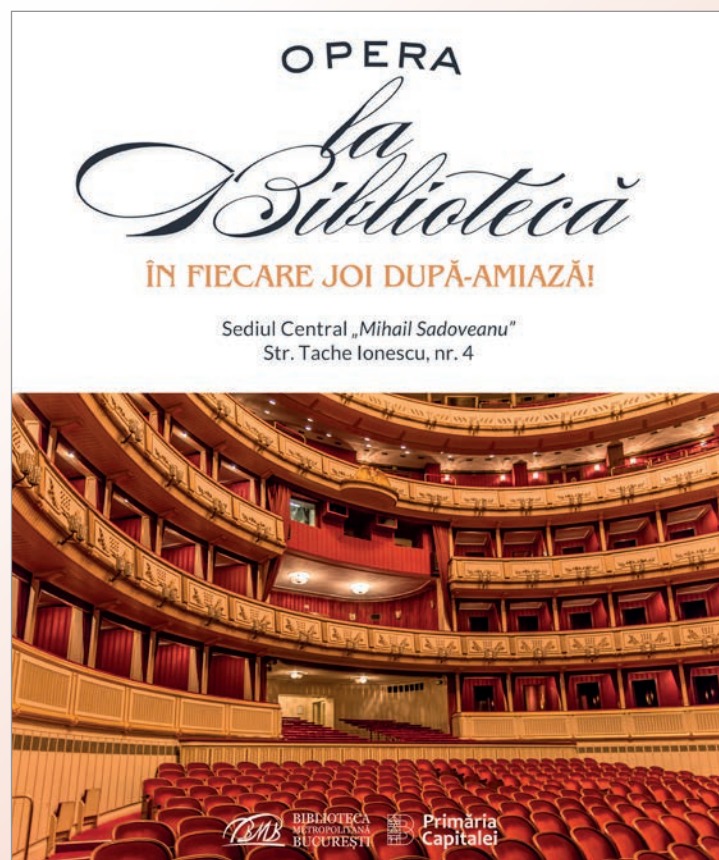
Lansat în 2018 de BMB, proiectul „Simezele Bibliotecii” s-a impus ca un program permanent și apreciat în peisajul cultural al orașului. Derulat în spațiul Artotecii, din Șos. Mihai Bravu nr. 4, acest proiect oferă în fiecare lună o nouă expoziție de artă vizuală modernă și contemporană, oferind artiștilor plastici o platformă constantă pentru a-și prezenta creațiile. Astfel, Artoteca se afirmă ca un spațiu cultural dinamic, care în fiecare lună surprinde și inspiră prin expoziții variate, devenind un reper important pentru viața artistică și culturală a Bucureștiului.

Colțuri de lume în filialele BMB

Într-o capitală europeană aflată în permanent dialog cu diversitatea, Biblioteca Metropolitană București și-a deschis ușile și către alte culturi. În prima parte a acestui an, în trei dintre filialele BMB au fost inaugurate colțuri multiculturale – spații vii unde cărțile, simbolurile și poveștile comunităților de imigranți capătă loc și vizibilitate. La Filiala „Dimitrie Cantemir” a fost inaugurat, în februarie, primul colț nepalez dintr-o bibliotecă publică din România – un proiect realizat în parteneriat cu Nepal EduCaB, IOM România, Cold Feet Foundation Nepal și comunitatea nepaleză din București. Tot în această notă, Filiala „Lucian Blaga” găzduiește colțul palestinian, inaugurat în prezența reprezentanților Ambasadei Statului Palestina, care a devenit un spațiu de întâlnire și afirmare pentru comunitatea palestiniană din București.

Cele două filiale, alături de Filiala „Marin Preda”, au fost în luna iunie gazda unor întâlniri cu invitați internaționali: profesorul pakistanez Ali Muhammad, din satul montan Askole, și arhitectul basc Ibai Etxezarraga care au adus în bibliotecă povești despre educație, identitate și regenerare prin cultură. Tot la Filiala „Marin Preda” peste 500 de refugiați

ucraineni au beneficiat de sprijin direct, de la lecții de limba română până la tabere educative și activități multiculturale. În acest sens, au fost încheiate parteneriate cu organizații internaționale care au sprijinit modernizarea spațiilor și extinderea programelor, pentru ca biblioteca să devină un loc de întâlnire și integrare pentru comunități diverse.

Pericle

de la Biblioteca Municipală misiunii de îndrumare a

Text: Dr. Simona Galațchi,
cercetător Biblioteca
Metropolitană București
Foto: Biblioteca
Metropolitană București

Autorul „Jurnalului unui jurnalist fără jurnal”, Pericle Martinescu (1911-2005) – *foto* –, poet, prozator, eseist, traducător și publicist a cărui activitate străbate deceniile din interbelic până după anul 2000, este și un important memorialist care, dincolo de abordarea critică și reflecția personală la adresa unor evenimente, personalități, idei sau curente de gândire, consemnează cu acribie detalii utile pentru reconstituirea unor istorii ale întemeierii și existenței unor reviste din perioada comunistă. Aproape simultan cu intrarea în lumea literară – debutează, în 1932, ca poet, dar și cu unele note critice, în revista „Ulise”, iar ca romanțier, în 1936, când publică „Adolescenții de la Brașov”, scriere cu note gidiene, în care el se declară a fi „anti-medelenist” și anticalofil –, Pericle Martinescu are un parcurs al carierei legat de instituții ale statului care vizează cartea, presa, informația: este angajat al Primăriei Municipiului București (1931-1935), transferat în ianuarie 1937, în poziția de bibliotecar, la Biblioteca Municipiului București (1937-1942), secretar de presă la Direcția de presă a Ministerului Propagandei Naționale (între anii 1942-1944), apoi la aceeași direcție a Ministerului Informațiilor (1944-1952). Momentul transferului de la Biblioteca Municipiului București la Ministerul Propagandei este înregistrat de „Monitorul

comunal. Organ săptămânal” (editat de Primăria Municipiului București), anul LXVII, Nr. 18 / 3 mai 1942, p. 5, care aduce în plus precizarea funcției de pe care Pericle Martinescu pleacă de la Biblioteca, și anume cea de „șef de birou”, lucru pe care Pericle Martinescu nu îl menționează nicăieri, mai mult, precizează (eronat, memoria îi joacă feste!), în cartea sa „Visul Cavalerului” (București, Editura Ex Ponto, 1998), că anul 1941 este cel în care el trece la Direcția Presei din Ministerul Propagandei Naționale. Tot aici aflăm că, în acei ani de început ai Bibliotecii, fondul de carte era de „peste douăzeci de mii de volume”, iar, ca bibliotecar, Pericle

Martinescu făcea „referate și propuneri de achiziții noi”, dar a „lucrat și la întocmirea primelor cataloage și fișiere”.

A înființat revista „Călăuza bibliotecarului”

Acest popas al scriitorului și gazetarului la Biblioteca Municipiului București nu rămâne fără urmări, întrucât, peste un timp, în 1948, el este chemat să gestioneze înființarea revistei „Călăuza bibliotecarului”, o revistă cu rol de îndrumare a bibliotecarilor, dar și a cititorilor, în condițiile în care puterea comunistă nou instaurată înființase, în București și în țară, un număr de aproximativ 12.000 de biblioteci (raionale și

sătești, orășenești, sindicale, regionale, școlare, științifice și documentare, biblioteci străine ș.a.), în scopul combaterii analfabetismului.

După șapte-opt luni de dezbateri și proiecte, apare în august numărul pentru luna iulie (1948) al revistei, după ce a fost tipărită de două ori. Iar numărul următor vine – de asemenea, întârziat – abia în octombrie, cu titlul schimbat din „Călăuza cetitorilor” în „Călăuza bibliotecarului”. O naștere dificilă așadar (sub auspiciile propagandei, care cerea revista presărată cu ample citate marxiste, leniniste, staliniste sau dejiste), o publicație care însă va dovedi în timp că are meritul stabilității, impunându-se

Martinescu, București la asumarea bibliotecarilor

astfel – pentru perioada respectivă – ca reper în istoria bibliologiei românești.

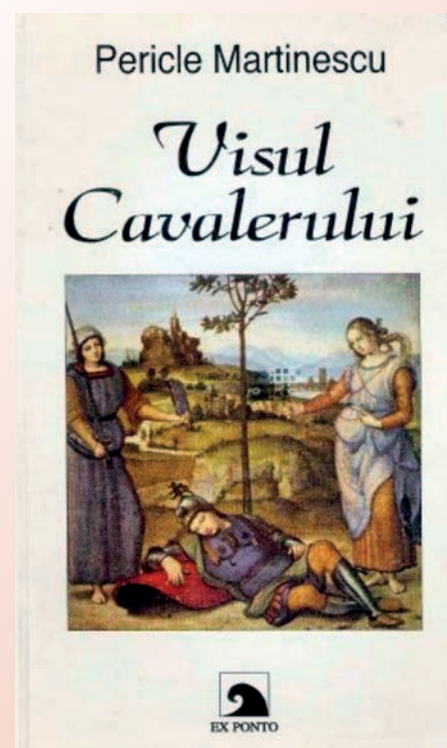
Înregistra și clasifica întreaga producție editorială

Zăbovind asupra acestor momente de început ale revistei fixate de memoria lui Pericle Martinescu, nu putem să nu observăm că, deși gazetarul își definește rolul aici (cu modestie) ca redactor, ceea ce face el este, de fapt, mult mai mult: „La Departamentul Așezămintelor Culturale, tutelat de Ministerul Informațiilor, se simțea lipsa unei publicații pentru îndrumarea bibliotecarilor. S-a apelat la câțiva oameni de specialitate, G. Baiculescu, de la Biblioteca Academiei Române, un universitar, Victor Chereșteșiu, un exponent al sectorului editorial, Eugen Schileru, un reprezentant al secției culturale de la Confederația Generală a Muncii etc., cu sarcina de a înființa o

revistă pentru bibliotecari. Acest colectiv s-a întrunit de mai multe ori, a dezbătut problema, a trasat profilul publicației proiectate, i s-a fixat chiar titlul, dar nu reușea să concretizeze ideea din cauză că nimeni nu se angaja să se ocupe direct și personal de alcătuirea revistei. Nu aveau timp pentru așa ceva. Eugen Schileru mi-a făcut mie propunerea, la ea s-a asociat și G. Baiculescu, asigurându-mă că ei, colectivul acela, îmi vor da tot concursul. Propunerea mi-a surâs. Era vorba de un fel de buletin bibliografic care să urmărească și să înregistreze întreaga producție editorială, primind cărțile noi, clasificându-le după materii (ideologice, literare, tehnice, științifice etc.), făcând scurte note despre ele și prezentându-le astfel bibliotecarilor. Așa ceva mă atrăgea. În același timp revista mai conținea articole de îndrumare pentru bibliotecari în legătură cu activitatea lor în mijlocul maselor de cititori,

cu pregătirea lor profesională ș.a. Am acceptat deci sarcina și am început imediat treaba. În câteva săptămâni – după ce ei se tot consfătuiseră vreun an de zile – am prezentat primul număr tipărit din «Căluza bibliotecarului». Acel prim număr de 32 pagini îl făcusem singur, cu articole scrise de membrii colectivului (care s-a și desființat pe urmă), iar după aceea, a trebuit să alcătuiesc un corp redacțional, compus din câțiva confrăți literari ca Mihail Șerban, Iulian Vesper, Camil Baltazar, apelând și la alți colaboratori din afară, și astfel revista a prins aripi, apărând cu regularitate lună de lună”. La apariție, publicația nu are o casetă redacțională și precizează numai că „Apare sub îngrijirea unui comitet”, dar aceste ultime informații din citatul de mai sus ne spun, printre rânduri, că Pericle Martinescu și-a asumat în realitate munca de redactor-șef, în sensul că – după cum ne închipuim, a scris, a machetat,

a pus în pagină, a redactat, a corectat, a supervizat (a făcut munca „de cap limpede”), a ținut legătura cu tipografia etc. la primul număr („Acel prim număr ... îl făcusem singur”) – a conceput și coordonat revista în continuare, stabilind corpul redacțional, decidând sumarul, contactând colaboratorii, supervizând termenele de predare ale articolelor și făcând toată munca de redacție necesară publicării unei reviste (nu numai ca un secretar general de redacție sau ca un redactor, ci mult mai mult și toate la un loc). Dincolo de „respirația” politică a revistei care se așează cu rubricile în timp, ghicim – după stilul în care sunt scrise – că multe dintre articolele nesemnate din primii ani îl au în spate pe autorul Pericle Martinescu. El își încheie colaborarea în 1952 cu acest buletin de îndrumare a bibliotecarilor, aflat încă într-o etapă de profundă implicare în promovarea ideologiei comuniste, și se îndreaptă spre gazetăria cu ținută literară.

Nichita Stănescu:

Text: Elena Boholț

Vocea distinctă a marelui Nichita Stănescu a dat naștere unei noi limbi poetice rescrisă după reguli noi, cu o ritmicitate ce îmbie la visare. S-a născut la Ploiești, pe 31 martie 1933 și a avut parte de o viață furtunoasă, cu multe iubiri și dezamăgiri, însă din cauza abuzului de alcool s-a stins prea curând. Pe 13 decembrie 1983, la vârsta de 50 de ani, Nichita s-a transformat în clipa care a trecut dincolo de poarta existenței. Primele sale poezii au văzut lumina tiparului în anul 1957, în 1960 Nichita Stănescu a debutat cu volumul „Sensul iubirii”, iar în 1964 a publicat volumul „O viziune a sentimentelor”, care a și fost premiat în același an de către Uniunea Scriitorilor. Marele său talent a fost arta versificației, care a cunoscut noi culmi sub penița poetului și a dat naștere unor versuri nemuritoare. Poezia era în sufletul său mereu, căci scria spontan, fără să stea prea mult pe gânduri. Este elocventă, în acest sens, mărturia istoricului și criticului literar Alex Ștefănescu, care a povestit

de mai multe ori cum l-a cunoscut pe marele poet. Cei doi s-au întâlnit prima oară în 1971, când Alex Ștefănescu lucra la o revistă de provincie și a fost trimis la București de către redactorul-șef ca să aducă 10 poezii ale lui Nichita. Dar cum poetul nu avea un domiciliu fix la acea vreme, căci locuia pe la diverse admiratoare, a reușit să-l întâlnească la restaurantul Athénée Palace, alături de un grup de prieteni. Când a aflat că Alex Ștefănescu dorește fix 10 poezii de la el, l-a pus să scoată un pix și o

hârtie și i le-a dictat pe loc. De fapt, atunci le-a compus, a povestit cu încântare Alex Ștefănescu și a mărturisit că marele poet i-a dictat chiar o poezie în plus, despre care i-a spus că va fi cea mai frumoasă. Acest ultim poem era o dedicație pentru tânărul de atunci, Alex Ștefănescu. Întâmplarea face că după ce a citit acest al unsprezecelea poem, Nichita a luat hârtia și i-a dat foc... Criticul literar a fost foarte impresionat de acest gest, despre care a declarat că a fost singura dată când cineva a scris pentru el o poezie.

Faptul că își scria foarte rar singur poeziile este de notorietate. Acest lucru a fost consemnat și de George Pruteanu în revista „Convorbiri literare”: „În ultimii aproximativ 15 ani, poetul Nichita Stănescu nu își mai scria decât rareori poeziile, ci le dicta prietenilor-secretari, aflați mereu în preajma sa”.

„Socrate” și „Ploieșteanul”, dosarele Securității

Scria cu ușurință, iar gura slobodă, dezlegată la un pahar, a atras atenția Securității din perioada comunistă. Nu

Poeta
Gabriela
Melinescu,
a doua
soție a lui
Nichita
Stănescu,
a murit
octombrie
2024

este niciun secret faptul că Nichita consuma zilnic cantități mari de alcool, vodcă de obicei, care îl stimulau să creeze neconținut noi rime. Înconjurat permanent de prieteni și diverși „curioși” sau tineri aspiranți ai artei versificației care îi cereau sfaturi, poetul a intrat sub lupa Securității în anul 1974. Glumele făcute la băutură pe tema conducerii țării și a patriotismului s-au concretizat cu dosarul deschis cu numele de cod „Socrate”. Dosarul a fost închis după 3 ani, dar, după ce în anul 1975 a obținut Premiul internațional „Johann Gottfried von Herder”, Securitatea i-a deschis un nou dosar: „Ploieșteanul”. Cu toate acestea, „Ploieșteanul” a ajuns să fie considerat un „bun național” de către familia Ceaușescu. Sunt notorii cuvintele de prețuire aduse familiei fostului președinte Nicolae Ceaușescu, pe care l-a lăudat public ca fiind „cel mai muncitor dintre muncitori și cel mai țăran dintre țărani”, după cum este menționat în „Antologia rușinii după Virgil Ierunca”, volum coordonat de Nicolae Merișanu și Dan Taloș.

Ce bine că ești, ce mirare că sunt...

Cum a fost viața poetului Nichita Stănescu? Cea mai bună caracterizare a oferit-o chiar el: „Viața este o scurtă absență între două inexistențe”. O scurtă absență care, paradoxal, a umplut un imens spațiu al poeziei. Abordarea profund personală a spațiului poetic, precum și meditațiile asupra condiției creației și creatorului au fost o constantă în opera lui Nichita. Iubirea răzbate din versurile poetului și curge lin precum apa unui pârau în mijlocul verii, ori este învolburată și plină de voluptate. „Leoaică tânără, iubirea/ mi-a sărit în față./ Mă pândise-n încordare/ mai demult./ Colții albi mi i-a înfipt în față./ m-a mușcat leoaica, azi, de față”. Apărută în anul 1964, poezia „Leoaică tânără, iubirea”

Situată în orașul Ploiești, Casa memorială „Nichita Stănescu” – locul unde „poetul necuvintelor” și-a petrecut copilăria și adolescența – se află chiar pe strada ce îi poartă numele, la numărul 1

face parte din volumul intitulat „O viziune a sentimentelor”. Critica literară remarcă odată cu apariția acestei poezii schimbarea percepției eului liric asupra lumii. Dragostea atinge revelații nebănuite, iar comparația iubirii cu o leoaică sugerează armonia sa cu Universul. „Leoaică tânără, iubirea” a fost scrisă pentru dragostea ce o purta Doinei Ciurea, a doua sa soție. Veșnic îndrăgostit, Nichita spunea desori prietenilor că „este esențial a iubi înainte de a urî”, iar versurile în care „cânta” despre iubire și muzele sale, sunt mărturia unei vieți tumultuoase. Pentru el iubirea era cel mai subtil element al lumii înconjurătoare, care îi stimula geniul creator.

Prima oară, Nichita Stănescu s-a căsătorit la vârsta de 19 ani, cu sora unui prieten, Magdalena Petrescu, marea sa dragoste din adolescență, însă iubirea lor s-a destrămat foarte repede. După numai un an, cei doi au divorțat. Fiorii dragostei pluteau în jurul marelui poet ce avea un renume de cuceritor al inimii tinerelor. Nici cu Doina Ciurea nu a fost căsătorit mult timp, căci s-a îndrăgostit din nou de poeta Gabriela Melinescu, alături de care a stat 10 ani. Ultima sa soție a fost Dora Stănescu, care avea jumătate din vârsta sa. Ea a povestit într-un interviu publicat de revista Elle, în 1999 că: „Am împlinit 23 de ani și el 46. În momentul când am hotărât să rămânem împreună

eram exact «jumătatea» lui. Singura dată când se putea, pe urmă nu s-ar mai fi potrivit. Sună a predestinare”. Poet până la ultima sa celulă, Nichita Stănescu a lăsat liber izvorul cuvintelor să se împletească cu sentimentele, până ce cuvintele s-au transformat într-un minunat cântec al iubirii. Probabil că orice îndrăgostit a fredonat cel puțin o dată melodia lui Nicu Alifantis, compusă pe versurile nemuritoare ale lui Nichita: „Ce bine că ești, ce mirare că sunt!/ Două cântece diferite, lovindu-se amestecându-se,/ două culori ce nu s-au văzut niciodată,/ una foarte de jos, întoarsă spre pământ,/ una foarte de sus, aproape ruptă/ în înfrigurata, neasemuita luptă/ a minunii că ești, a-ntâmplării că sunt”.

„Suntem ceea ce iubim” – Nichita alături de ultima sa soție, Dora

Rudimenta

- primul atlas geografic

Text: Mihaela Bude

**Foto: Biblioteca
Metropolitană București**

Biblioteca Metropolitană București deține în colecția sa de carte veche o lucrare care poate fi încadrată în categoria așa-numitelor cărți transilvănene (cărți vechi în limba latină, maghiară sau germană apărute pe teritoriul istoric al Transilvaniei). Este vorba de „Rudimenta cosmographica”, de Johannes Honterus (Tiguri [Zürich], 1546), cea mai veche din această categorie deținută de bibliotecă. Volumul, în format mic, are [30] pagini + [2] pagini albe și 16 planșe – xilografuri – care formează 3 ilustrații și 13 hărți, toate nenumerate. Pe lângă vechimea sa de peste 400 de ani, importanța pe care această lucrare o are pentru patrimonial cultural românesc scris reiese și din faptul că la nivel mondial mai există doar 21 de exemplare, dintre care unul în colecțiile Muzeului Național Brukenthal din Sibiu. Publicată pentru prima oară în 1530, la Cracovia, sub titlul „Rudimentorum cosmographiae libri duo” această lucrare în proză se baza pe „Cosmographiae Introductio” (Introducere în cosmografie), publicată în anul 1507, pentru a însoți harta murală „Universalis Cosmographia”, a lui Martin Waldseemüller, importantă și pentru că aici este menționat pentru prima oară termenul „America”. Versiunea finală, tipărită în 1542 la Brașov în hexametri latini ușor de memorat, are 106 versuri și a fost completată cu trei ilustrații ale anumitor concepte de astronomie, o stemă gravată a Brașovului și 13 hărți, gravate de Honterus,

12 dintre acestea acoperind două pagini fiecare.

„Dacia”, cea mai veche hartă a României

Devenită primul atlas geografic tipărit pe teritoriul țării noastre și primul atlas „minor” din Europa Centrală și Sud-Estică, cartea conține și prima colecție de hărți de largă circulație. Aici găsim cea mai veche hartă a României, care apare sub numele de „Dacia” și este împărțită în trei principate: Valachia, Moldova și Transilvania. Aici regăsim multe denumiri în limba latină ale unor râuri: Danubius (Dunărea), Alutes (Oltul), Pruth (Prut), Theis (Tisa) sau localități: Tergovisti (Târgoviște, capitala Țării Românești), Soszavia (Suceava, capitala Moldovei), Brayla (Brăila),

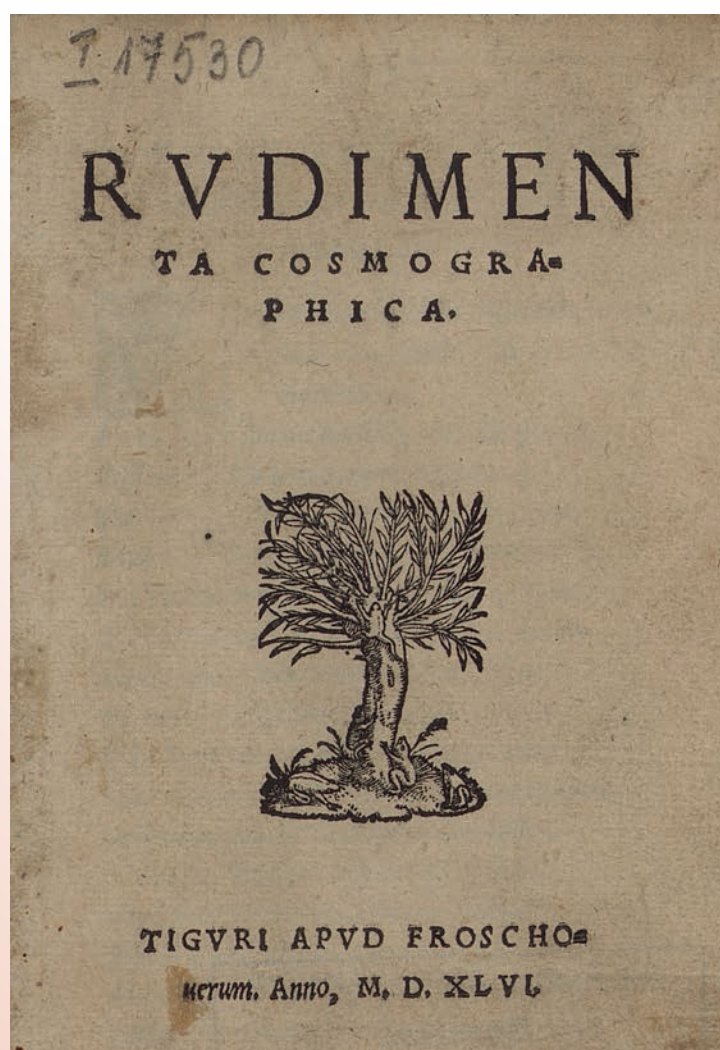
Bistricza (Bistrița), Varadinum (Oradea), Cibinium (Sibiu), Croana (Brașov).

Alcătuît din patru cărți, textul este urmat de trei ilustrații care reprezintă „cercurile și zonele sferei”, distribuția diferitelor sfere cerești în jurul Pământului (conform teoriei geocentriste a vremii), precum și numele și pozițiile vânturilor. Atlasul propriu-zis este alcătuit dintr-o hartă generală și douăsprezece hărți în stil ptolemeic, cu denumiri în limba latină, care reprezentau Spania, Franța, Germania, Polonia (aici apare și nordul Moldovei), părți din Rusia, Ungaria, Dunărea și țările balcanice, Greciei, Italiei, Sicilia, Siria, Asia Mică, Asia Centrală și India, dar și Africa. În 1546 „Rudimenta Cosmographica” a fost repu-

blicată la Tiguri [Zürich] cu 13 hărți. Prima hartă, care este o reprezentare redusă a hărții lumii în formă de inimă a lui Waldseemüller, a fost comandată de tipograful Froscauer gravorului în lemn Heinrich Vogtherr cel Bătrân, a cărui monogramă „HVE” o regăsim în colțul din stânga jos. Deși lucrarea ignoră descoperirile lui Magellan, redactarea sa în hexametric corespundea mai bine scopurilor didactice pentru care a fost creată. Descrierile făcute de Honterus îl impun în secolul al XVI-lea drept un mare naturalist. Cartea a IV-a a Cosmographiei, care este un fel de enciclopedie a noțiunilor de științe ale naturii contemporane lui, conține o serie de observații de anatomie comparată care premerg observațiile pe care Darwin și Cuvier urmau să le facă abia în secolul al XIX-lea. Retipărită în peste 40 de ediții, „Cosmographia universalis” reprezintă cea mai răspândită lucrare a unui autor transilvănean.

Harta Transilvaniei realizată în 1532

Umanist renașcentist, reformator protestant și teolog, Honterus este cunoscut mai ales pentru activitatea sa editorială geografică și cartografică. S-a născut în 1498 într-o familie de breslași pielari din Brașov, ca fiu al lui Jorg Aust Lederer. Începând cu anul 1520 studiază la Universitatea din Viena, unde a fost înmatriculat sub numele de Johannes Aust, unde obține în anul 1522 titlul de „Baccalaureus” sub numele de Ioannes Holer ex Corona, iar în 1525 pe cel de „Magister artium” (sub numele de Johannes Holler Coronensis). Ulterior

„Rudimenta cosmographica” a fost tipărită în urmă cu peste 400 de ani

Cosmographica

tipărit în România

„Dacia” era reprezentată de principatele Valachia, Moldova și Transilvania

va semna sub numele de Honter, pentru ca în 1530 să se semneze Honterus. Din perioada petrecută la Viena datează fragmente ale unui „Glosar latin – german” alcătuit în scopuri didactice. Începând cu anul 1530 îl regăsim la Cracovia, unde ține prelegeri la Universitatea din oraș. Va publica aici două dintre cele mai importante lucrări ale sale: o gramatică latină – „Compendii Grammaices. Libri Duo”, compusă din două volume (Morfologia și Sintaxa, figurile de stil și poetica) și „Rudimentorum cosmographiae libri duo” și se impune în societatea polonă ca un reprezentant de seamă al culturii sale. În 1532 îl regăsim în Basel, unde realizează o hartă a Transilvaniei, purtând

inscripția „Chorographia Transilvaniae – Sybenbürgen”, care este cea mai veche reprezentare cartografică a acestei regiuni. Sub numele orașului Brașov figurează monograma sa J[ohannes] H[onterus] C[oronensis]. Această hartă a fost realizată la comanda sibienilor și a fost dedicată Sfatului orașenesc din Sibiu, iar în colțurile de sus ale hărții sunt reproduse stemele celor două orașe, Brașov și Sibiu. Chemat de autoritățile locale, în anul 1532 se reîntoarce în Brașov, unde este primit cu onoruri și ales în demnitate publică. Aici instalează una dintre primele tipografii din Transilvania (după cea din Sibiu din 1529) și a treia din țară, iar în anul 1539 văd lumina tiparului primele cărți. Sunt tipărite aici cele

mai vechi cărți laice din țara noastră și cele mai vechi cărți în limba latină păstrate până în zilele noastre, precum și primele cărți în limba greacă și operele unor scriitori antici (primele din Transilvania). În tipografia sa publică cea mai veche lucrare juridică din țară „Sententiae ex libris Pandectorum iuris civilis decerptae” (Maxime culese din Pandectele dreptului civil), una dintre cele patru colecții de legi ale lui Justinian, aceasta fiind cea mai voluminoasă tipăritură din primul an de activitate al tipografiei, marcând astfel începutul învățământului juridic din țara noastră. În 1544, folosindu-se de cunoștințele sale juridice, tipărește ceea ce azi reprezintă cel mai vechi codice de drept alcătuit pe teritoriul

țării noastre: „Compendium iuris civilis in usum civitatum ac sedium Saxonicarum in Transilvania collectum” (Compendiu de drept civil, alcătuit pentru folosul orașelor și scaunelor săsești din Transilvania). Cel pe care Hyeronimus Ostermayer – organist și cronicar al timpului – îl portretizează ca fiind „Căci cel dintâi a împământănit pe aceste meleaguri dreapta învățătură a sfintei evanghelii și a slujbei bisericești; a îndreptat școlile pentru folosul celor tineri și tipăriță a ridicat... în puține vorbe: smerit, evlavios, învățat, cuviincios, nedisprețuind pe nimeni și, mai presus de toate păstor devotat al turmelor sale...” încheie ochii la 23 ianuarie 1549, fiind îngropat în altarul Bisericii Negre.

Pledoarie pentru patria greacă

Text: Daniel-Silviu Nicolae

Foto: Dan Căliman

Când am citit volumul de poezii al domnului Liviu Franga, intitulat „Cântec pentru Patria Greacă de la α la ω ”, distins cu Premiul pentru dramaturgie al Uniunii Scriitorilor din România (2024), pasiunea mea pentru istoria antică, în special pentru cultura greacă, a fost reaprinsă, trăind, în același timp, un sentiment de tristețe, înțelegând și mai bine ideea fundamentală a filozofiei lui Socrate că „cine este înțelept, știe că nu știe nimic”. Trebuie să recunosc că versurile au fost pentru mine, din perspectiva istorică a evenimentelor descrise în volum, o provocare științifică și un exercițiu de ima-

ginație, pe care îl recomand cu mare căldură cititorilor care vor aprecia, cu siguranță, omagiul adus de autor Greciei, izvorul civilizațiilor. Cu îngăduința autorului și a dumneavoastră, marele public, am să supun atenției două dintre poeziile volumului, care, aproape instantaneu, m-au purtat cu milenii în urmă. Este vorba despre „În grădina lui Akademos” și „Un soldat roman în fața bibliotecii (47 î.HR)”.

Pe firul liric al poemelor, prin fața ochilor minții se derulau secvențial fragmente ale unui montaj de film artistic, având ca subiect istoria miracolului grecesc. M-am trezit plimbându-mă alături de Aristokles, fiul al lui Ariston și al Peri-

ktioniei, cel care avea să rămână cunoscut în istoria civilizației sub numele de Platon. Alături de discipolii săi, am parcurs de la periferia cartierului Ceramic, situat în apropierea Atenei, drumul, care ducea către pădurea sacră, unde a fost înmormântat Akademos, eroul atenian care le-a dezvăluit lui Castor și Pollux, locul unde Elena, sora lor, a fost ascunsă de Teseu, binecunoscut pentru uciderea lui Minotaur. Poziționată în imediata apropiere a legendarului oraș, grădina lui Akademos a devenit un loc public – spațiu academic. Prins de dialogul, ca formă de manifestare a dialecticii, purtat de Platon cu elevii săi, abia dacă am zărit inscripția legendară a

Academiei, care avertiza „să nu intre sub acoperământul meu, dacă nu era geometru”.

Moartea lui Socrate, o lecție a cunoașterii sinelui

În școala filozofică a lui Platon, care a funcționat până în anul 529 d.H., s-au ținut prelegeri de geometrie, retorică, filozofie, muzică și gimnastică. Într-o parte a Academiei l-am zărit pe Socrate, fiul lui Sophroniskos și al Phainaretei, care își urmărea cu atenție și interes elevul. Brusc, reflectorul scenei imaginare s-a focalizat pe Socrate, aflat în închisoare – condamnat pentru ateism – care le vorbea discipoliilor săi cu seninătate, în timp ce sorbea din cupa plină cu suc de cucută. Socrate a refuzat propunerea elevilor săi – care îi cumpăraseră pe gardieni – de a fugi din închisoare și, cu demnitate, în timp ce moartea îl cuprindea, a continuat să le vorbească acestora, reamintindu-le că numai omul înțelept se va cunoaște pe sine și va fi în stare să cerceteze și ce nu știe și să iscodească pe fiecare ce știe și ce crede că știe fără să știe.

Ultima zi din viața lui Socrate a fost descrisă de Platon în dialogul „Phaidon” („Despre Suflet”). O secțiune a Bibliotecii din Alexandria, parte din complexul Museion, a fost incendiată în timpul războiului civil dintre Iulius Cezar și Pompei (49 – 45 î.H). Astfel, am fost privați de posibilitatea de a găsi mai multe relatări despre moartea marelui filosof și despre istoria umanității antice. Așadar, vă invit la o lectură care vă va purta într-o Grecie cu care ne-am fi dorit să fim contemporani.

„Jocul cu mărgеле de sticlă”, un roman profetic

Text: Ispas Milena

Scriitorul elevetian de origine germană Hermann Karl Hesse (foto), laureat al Premiului Nobel în 1946, a uimit lumea artei cuvântului prin filigranul filosofic, conceput ca esență a romanelor sale, o expresie a propriei vieți în încercarea de a-și găsi tiparul spiritual în conceptele marilor filosofi. Influențat de teoriile psihologului Carl Jung cu privire la procesul dezvoltării individului prin conflictul spirit – materie, Hermann Hesse concepe romanele „Demian”, „Lupul de stepă”, „Narcis și Goldmund” și „Jocul cu mărgеле de sticlă”, pentru care a și primit premiul Nobel, toate purtând ecoul evoluției spirituale a scriitorului. Considerată cea mai desăvârșită lucrare a sa, „Jocul cu mărgеле de sticlă” – a cărui geneză a durat 12 ani – a fost descrisă de prietenul său, Thomas Mann, drept o „comoară a celui mai pur gând”, pe care a numit-o „profetică”.

Josef Knecht este personajul nucleu aflat în mijlocul unui ritual estetic al cunoașterii, imaginat în Castalia, un teritoriu dintr-un viitor al anilor 2200, un spațiu al idealului intelectual și spiritual, izolat de restul lumii, o replică față de haosul secolului XX. Tânărul Joseph, admis la școla elitelor din acest ținut, va descifra alfabetul sinergic al științelor și misterul sinelui absolut ca fiind

singura șansă în ridicarea conștiinței lumii materiale.

Josef află secretul cunoașterii

Personajele, acțiunile și imaginile sunt ideograme stilistice condensate în informații și simbolistică. Hermann Hesse, prin metafora centrală a romanului – „jocul cu mărgеле de sticlă” –, exemplifică prin rafinamentul trăsăturilor distinctive relația dintre eternitate și timp. Dacă în viața materială, frumusețea lor este fragilă și efemeră, în dimensiunea spirituală, simbolistica lor presupune armonia subtilă între informațiile universale ale științei și plenitudinea divină a cosmosului, concept pe care filosoful german Leibniz l-a numit „caracteristica universalis”.

Pe treptele inițiatice spre titlul de maestru al ordinu-

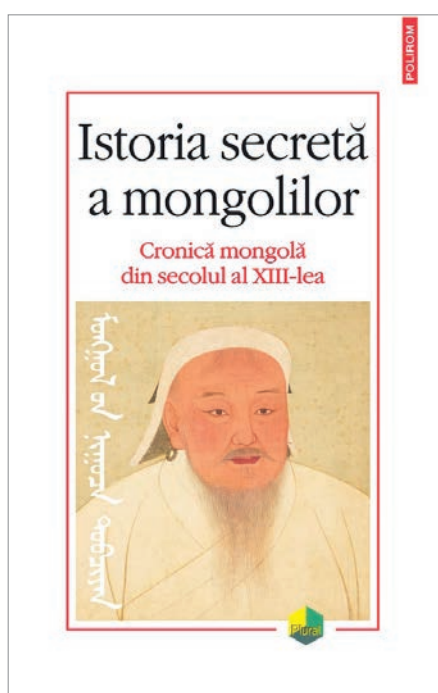
lui castalian, Josef Knecht se recompune spiritual într-o matrice a cunoașterii în care asceza prin muzica marilor compozitori ai lumii, înțelegerea sitemului de divinație din scrieri arhaice și descoperirea ADN-ului comun al științelor îi permit descifrarea secretului „Jocului cu mărgеле de sticlă”, adică aflarea sinelui total. Revelația îl ridică deasupra acestui ritual al cunoașterii când înțelege că separarea dintre spirit și lume este lipsită de sens, pentru că cele două lumi se influențează în procesul complex al creației asemeni forțelor cosmice yin și yang.

Sacrificiul, fântâna inspirației pure

Knecht, a cărui semnificație în limba germană înseamnă servitor iar în simbolistica filosofică a romanului are

semnificația de slujitor al umanității, părăsește școala castaliană și pășește în lume pentru a transcende înțelepciunea spirituală într-o societate dominată de lăcomie, profesii ce devin competiții pentru profit și cauză a segregării sociale. Publicat în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, romanul a fost un manifest politic elevat bazat pe celebra lucrare a filosofului german Oswald Spengler – „Declinul Occidentului” –, conform căruia societatea poate fi salvată doar de o enclavă închisă pentru a produce o elită calificată și dedicată. În timp ce se străduia să reconcilieze lumea materială cu cea ideală, Josef moare la scurtă vreme, fenomen ilustrat în mitul peșterii lui Platon, când readaptarea celui iluminat la vibrația joasă a ignoranței este la fel de dificilă ca atunci când vrei să ridici privirea spre soare.

„Istoria secretă o operă a cultural

**Text: Dr. Simona Galațchi,
cercetător Biblioteca
Metropolitană București**

„Să cucerești lumea călare este ușor, să descaleci și să guvernezi este greu.” se spune că ar fi afirmat hanul mongol Cingghis (Ginghis Han/ Genghis Khan, cca. 1162 – 25 August 1227), dându-ne de gândit până astăzi în legătură cu principiile pe care un lider adevărat trebuie să le dețină. Pentru a-l urma ca model pe acest cuceritor de lumi avem nevoie de informație corectă, din surse cât mai autorizate.

Dacă vrem totuși să mergem mai în profunzime, să înțelegem modul de viață, istoria, felul de a gândi, credințele și obiceiurile mongolilor, putem începe cu cel mai vechi document scris mongol, o cronică ce datează din secolul al XIII-lea (în anul 1240?), un text în care narațiunea evenimentelor istorice se amestecă cu literatura. „Istoria secretă a mongolilor”, căci despre ea este vorba, este o operă fundamentală ce aparține patrimoniului cultural universal, înscrisă pe lista operelor reprezentative din patrimoniul UNESCO.

Un tezaur lingvistic al Mongoliei

Elaborată după moartea lui Cingghis-Khan și pusă în circulație, în prima versiune (pierdută astăzi), ca text uigur, cronică reprezintă un tezaur lingvistic al Mongolei. Limba mongolă veche (de Ev Mediu, cu scriere verticală) este limba din care a fost tradusă (și) în română, cu acribie filologică și atentă aplecare pentru formularea aparatului critic, această carte sursă pentru orientaliști și pentru toți cei interesați de cultura Asiei Centrale. După 20 de ani de la publicarea în limba franceză, la Editura Gallimard, a traducerii „Istoriei secrete a mongolilor”, doamna conferențiar universitar Rodica Pop, doctor în antropologie la Universitatea Sorbona din Paris și consul onorific al Mongoliei în România, cercetător științific la Institutul de Studii Orientale „Sergiu

Al-George” din București între 1990-2008, creează un real eveniment editorial prin tipărirea tălmăcirii celei mai vechi și mai cunoscute scrieri despre Cingghis-Khan, despre formarea și unificarea clărilor și triburilor mongole, culminând cu ascensiunea Imperiului Mongol. Ediția franceză, lucrată împreună cu Marie-Dominique Even și prefațată de Roberte N. Hamayon, poate fi consultată în Colecția Studii Orientale a Bibliotecii Metropolitane București (Histoire secrète des Mongols (Mongghol-un ni'uca tobciyan). Chronique mongole du XIIIe siècle), se numără printre valoroasele exemplare pe care le include acest fond de carte.

Cingghis-Khan, un politician remarcabil

Structurată în 12 capitole, cartea prezintă, în mare, trei secvențe: din mituri, legen-

„Istoria lui Cingghis-Khan este istoria mongolilor.” (Ukhnaagiin Khürelsükh, Președintele Mongoliei)

a mongolilor", patrimoniului universal

de, povești și consemnări ale evenimentelor istorice ni se țese o istorie a Mongoliei care pornește de la un strămoș lup (cu trimitere către un vechi cult al înaintașilor), cu blana albastră și cu un destin hotărât în ceruri înainte de a se naște. Urmează apoi o bine documentată genealogie a hanilor mongoli care amintește de gloria „Hoardei de Aur”. În partea a doua sunt narate numeroase evenimente din istoria triburilor mongole care, în cele din urmă, sunt unite într-un singur stat de personajul principal al istoriei, Cingghis-Khan, fiul unei căpetenii tribale. Ca și în celelalte epopei ale literaturii universale („Cântecul lui Roland”, „Cântecul oastei lui Igor”, legende despre Alexandru cel Mare sau epopeile homerice), figura centrală a narațiunii nu este numai eroul legendar și luptătorul care îi inspiră pe tovarășii săi, ci și o figură politică remarcabilă, un om de stat care pune capăt discordiei dintre triburile mongole. Este de reținut aici faptul că autorul (necunoscut al) cronicii nu pune accent pe figura de mare cuceritor al lumii pe care Cingghis-Khan o are în istoria lumii, ci pe faptul că el este conducătorul care a creat statul mongol centralizat. Remarcat de mic pentru cruzimea lui, textul consemnează, la limita între legendă și adevăr, că viitorul han s-a născut cu un cheag de sânge în mână, lucru privit (bănuim) cu admirație de contemporanii hanului. Când privește textul propriu-zis, notăm caracterul lui unic,

Imperiul creat de Cingghis-Khan se întindea din Coreea până în Crimeea și din Siria până în Siberia

singular prin aceea că niciun alt popor nomad sau semi-nomad nu a creat vreodată o capodoperă literară de aceeași factură (remarcabilă pentru abilitatea artistică cu care operează întrepătrunderea aspectelor ficționale cu nararea faptelor istorice).

O lucrare de referință pentru Asia Centrală medievală

Ultima parte (mai scurtă) a „Istoriei secrete a mongolilor” este o sinteză a domniei fiului lui Cingghis-Khan, Ogödei (1228-1241), al doilea Mare Han al Mongoliei. „Istoria secretă a mongolilor” este o cronică dedicată unui miracol împlinit de un mic trib nomad mongol, care a întemeiat unul dintre cele mai mari imperii pe care le-a cunoscut istoria. Un artefact remarcabil al culturii mongolilor nomazi, astăzi accesibil lumii între-

gi.”, scrie pe coperta a patra Rodica Pop, traducătoarea și îngrijitoarea ediției. Firește, China și Rusia (țările vecine Imperiului stepelor) au integrat mult mai rapid acest text în patrimoniul cultural al traducerilor lor. Încă din 1382 (secolul al XIV-lea), învățații chinezi au transcris originalul mongol în caractere chinezești, făcând și o traducere prescurtată în chineză. Plecând de la această primă traducere chineză, „Istoria secretă a mongolilor” a fost tradusă în rusă, în 1866. Traducerea românească, o traducere filologică de înaltă ținută (a unui text, fără îndoială, dificil și complex, care necesită adesea competențe extralingvistice din partea traducătorului), se alătură celor în limbile engleză, franceză, germană, japoneză, poloneză, cehă, maghiară, turcă etc. de dată mai recentă (cu ambiția de a pune în circulație un text

important din cultura lumii, un text ce intră sub incidența a ceea ce se cheamă „valoare universală”). Introducerea amplă vine cu detalii relevante legate de istoria textului și de importanța sa ca sursă istorică și monument literar. Notele bogate în informație la fiecare capitol, lucrările menționate la bibliografie și indicele de nume proprii fac din acest volum o lucrare de referință utilă pentru cercetarea unor varii subiecte ce țin de cultura Asiei Centrale medievale, o lucrare care poartă amprenta specialistului orientalist.

Traducătoarea are meritul de a păstra frumusețea literară a poemului epic, de a aduce în conștiința cititorului nostru „aroma stepelor” (cum s-a spus adesea despre acest text), în pofida numelor care abundă, facilitând o lectură plăcută, chiar dacă nu întotdeauna ușoară.

Locomotivetele cu istoriei feroviare

Text: Elena Boholt

Foto: Dan Căliman

La doi pași de Gara de Nord se află Colecția Publică de Istorie Feroviară Românească – cunoscută drept Muzeul CFR –, pe Calea Griviței nr. 193 B. Am admirat-o într-o duminică călduroasă de vară și mă așteptam ca muzeul să fie aproape gol, dar am fost plăcut surprinsă să constat că în sălile acestuia erau vizitatori de toate vârstele. Accesul se face prin curtea interioară, unde sunt expuse două impozante locomotive cu abur, „Călugăreni” și 763.215. Odată ce am trecut pragul muzeului, două manechine cu uniforme din perioada monarhiei stăteau impunătoare cu costumele lor bleumarin cu nasturi aurii și te invitau parcă la o călătorie în secolul trecut. În fața lor se aflau replicile în mărime naturală a două vagoane de la începutul secolului XX, unul de clasa a III-a, construit integral din lemn și unul de clasa I, tot din lemn, dar cu banchete frumos capitonate cu o catifea roșie.

Locomotiva cu abur nr. 43 tip 1-B „Călugăreni” este cea mai veche din România și este clasată în patrimoniul tehnic național în categoria tezaur

Nu lipseau nici geamantanele din piele – desigur „mult mai tinere” decât vagoanele – puse drept decor, iar în locul ferestrelor, pe două monitoare rulau imaginile unei călătorii cu trenul. Vizitatorii se așezau cu rândul în vagoane, priveau curioși decorul și se pozau zâmbind. În prima cameră a muzeului am descoperit celebra dioramă demonstrativă.

Construită pe mai multe planuri, diorama este o replică a unui traseu feroviar românesc la scara de 1:87, după cum a spus muzeograful și este cea mai mare din țară: se întinde pe 14 metri și are o lățime de circa 4,4 metri. Un băiețel plinuț, care nu părea să aibă mai mult de 10 ani, privea curios alături de părinți trenulețele, care se plimbau pe traseul

miniatural cu semafoare și macazuri. Circulația trenulețelor, care pufăiau de zor, era controlată de un calculator prin decodare digitale pentru locomotive, secțiuni de linie, schimbătoare de cale (macazuri) și semnale (semafoare). Puștiul nu mai contenea cu întrebările și întindea mânuțele către trenulețe, de parcă era Gulliver în Țara Liliputanilor.

Cea mai mare dioramă feroviară din țară

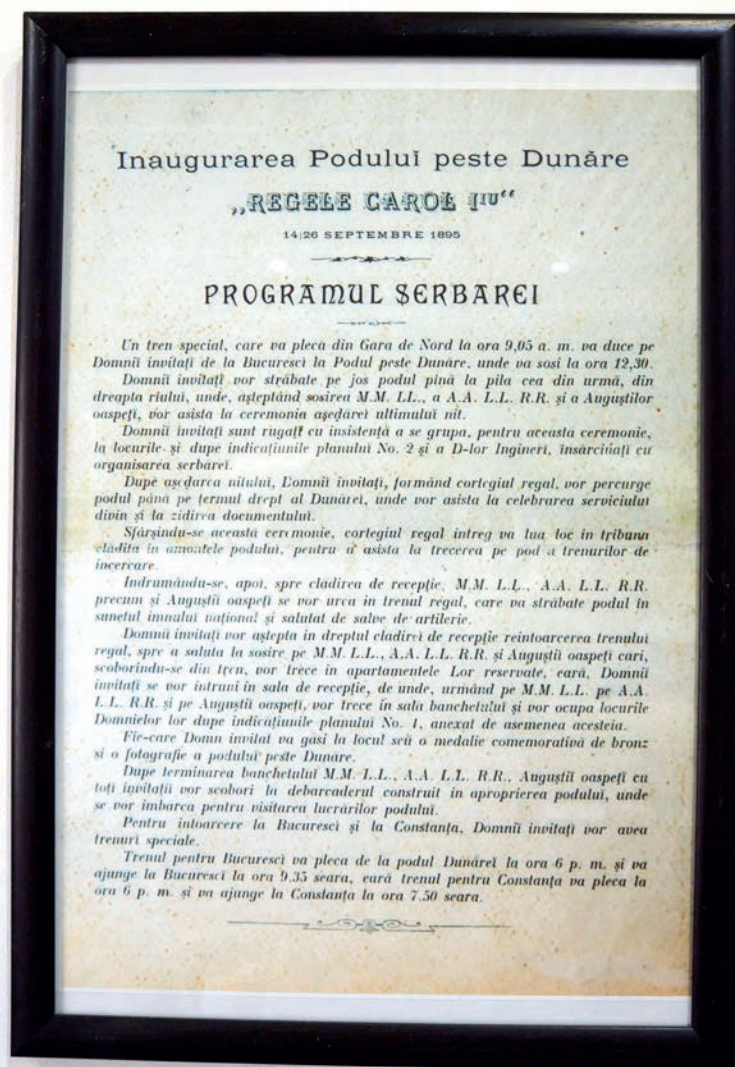
luțea maximă 50 km/h

În anul 1939 a fost inaugurat Muzeul CFR cu ocazia împlinirii a 70 de ani de la punerea în circulație a primului tren pe teritoriul românesc, în cadrul serbărilor Ceferiadei. La vremea respectivă, acesta avea o sală de 45 de metri, amplasată sub tribuna stadionului Giulești, dar și câteva linii în parcul stadionului, unde au fost expuse prima oară mai multe locomotive, printre care celebra locomotivă 43 Călugăreni din 1869, locomotiva 683 Tighina, ce a rulat în 1860 pe linia Cernavodă – Constanța, prima

aburi, o pagină a românești

locomotivă pe cale îngustă de pe linia Crasna – Huși (1884), prima locomotivă diesel – electrică construită de firma Sultzer, un parc de automotoare, vagonul – salon al regelui Carol I din 1879, luminat cu sfeșnice cu lumânări și multe altele. Din cauza bombardamentelor americanilor din Al Doilea Război Mondial muzeul a fost grav avariat, iar din 31 octombrie 1969 a fost redeschis în sediul Casei Tehnicii a căilor ferate, locație unde se află și în prezent. Am admirat cu interes exponatele, printre care diverse tipuri de boghiuri pentru vagoanele de marfă, o lopată de fochist, diverse tipuri de felinare electrice, pulverizatoare și injectoare de păcură, pompe, supape, o masă de lucru a unui impiegat, aparatul de teleco-

municații rapid de tip „Hughes” (introdus la sfârșitul sec. XIX, care transmitea cca. 30 de cuvinte/min. în timp ce literele se imprimau direct pe o bandă), o colecție frumoasă de machete de locomotive și vagoane din diverse perioade. M-a atras, însă, o plăcuță pe scria cu litere argintii: „Juțea maximă 50 km/h”, adică viteza de rulaj a trenului... La finalul vizitei Colecției Publice de Istorie Feroviară m-au captivat documentele istorice ce ilustrau evoluția căilor ferate românești, dar și biroul original al inginerului Anghel Saligny, ori alte manuscrise ale inginerilor români ce au contribuit la construirea primei linii de cale ferate română. Colecția Publică de Istorie Feroviară Românească este un obiectiv cultural ce nu trebuie ratat!

„Programul serbării” la „Inaugurarea Podului peste Dunăre Regele Carol I-ii”, care în prezent se numește Podul de la Cernavodă

Regele Carol al II-lea în Portul Constanța, 1931

Aparatul de telecomunicații rapid de tip „Hughes” (dreapta)

Machetele trenurilor și vagoanelor au stârnit curiozitatea vizitatorilor

Vizitatorii pot admira și biroul original al marelui inginer Anghel Saligny

„Picnic la marginea drumului”, zona de la granița cunoașterii

Text: Ispas Milena

Dacă gândirea este un miracol, iar imaginația un flux de informații captat din spațiul creației universale, atunci ipotezele din arta science-fiction pot fi un portal către alte dimensiuni. Uneori, ideile din această zonă eterică au devenit premoniții ale viitoarelor descoperiri, însă romanele de anticipație încearcă să descifreze întrebările spre care privim cu toții: cine suntem, de ce conștiința e atât de duplicitară și dacă suntem singuri în univers. Artă sublimă în filosofia science-fiction a apărut odată cu romanele „Solaris” și „Picnic la marginea drumului”, scrise de Stanislaw Lem și frații Arkadi și Boris Strugatski. „Picnic la marginea drumului”, lucrarea fraților Strugatski, este una dintre cele mai bune opere scrise vreodată în care nu apar cosmonauți, nici nave printre stele sau lupte intergalactice, ci doar efectele unei treceri pasagere pe Terra a civilizațiilor extraterestre.

Zonele atinse de tehnologia altor dimensiuni nu mai respectau logica și legile naturii umane iar armata avea ordin să aresteze sau să ucidă pe oricine intra sau ieșea din aceste spații pline de obiecte ce depășeau și-

ința terestră, unde anomalii spațio-temporale trezeau morți la viață iar copiii se nășteau cu malformații. Stalkerii sau urmăritorii erau singurii care își riscau viața pentru descoperirea artefactelor ce îi puteau îmbogăți sau să le aducă moartea doar prin atingerea lor. Romanul poate fi un cal troian stilistic al problemelor politice și sociale, dar ne amintește și cât de vulnerabilă este rasa umană, chiar dacă apariția vieții este la fel de misterioasă ca a oricărei civilizații extraterestre.

Întâlnire nepământească

Reverberațiile mistice ale creației sunt redată tulburător în scena în care Redrick stalkerul cu abilități speciale și soția sa o aud pe fata lor, afectată și ea de Zonă printr-o mutație ce o transforma în timp într-un animal, comunicând cu tatăl decedat al lui Redrick în tonuri și vaiete nepământene. Este o scenă în care se întâlnesc spirite din lumi diferite, o anomalie care pune sub semnul întrebării percepția unei presupuse realități, dinco-

lo de care există limbajul comun al unor energii misterioase. În adâncul romanului, după ce treci de viciile personajelor, cu fum de țigară, multe sticle cu alcool, lupte în baruri, obscenități și insensibilități, după ce afli că nu ești singur în univers iar viața apocaliptică decantează sufletele oamenilor, descoperi artefactul suprem al Zonei, Globul de aur. Se zvonea că acesta îndeplinește orice dorință, un paradox între reflexiile sufletești ale oamenilor și iluzia unei conștiințe absolute.

Regizorul Andrei Tarkovski, un sculptor al imaginii în detaliu spiritual, transpune cinematografic romanul „Picnic la marginea drumului” în filmul „Călăuza”, ca un drum inițiat în care personajele transcend în simboluri, iar Zona este spațiul de purificare spirituală. Specialist în orientalistă, Tarkovski folosește cadre în tonuri sepie ca expresie artistică a filosofiei hinduse în care realitatea percepută prin simțuri este o iluzie ce ascunde esențele spirituale ale lumii. Filmul este o sferă ideatică în care se întâlnesc entități filosofice, caracteristice rasei umane în drumul ei dialectic spre conștiința absolută.

EDITURA EIKON:

Antologia poeziei galiciano-portugheze. Secolele XII-XIV (ediție bilingvă)

Astăzi, la împlinirea a 700 de ani de la moartea regelui-trubadur Denis al Portugaliei, se cuvine să celebrăm calitățile incontestabile ale poeziei galiciano-portugheze, poezie vastă și extrem de valoroasă prin realitatea istorică și socială pe care o transmite, precum și prin actualitatea realizărilor estetice, a exprimării iubirii curtenești și psihologiei amoroase sau a spiritului

ludic, șagălnic ori zeflemitor. Auzim tot mai clar, pe măsură ce ne adâncim în lectura acestor creații, „al mării sunet dinspre viitor” pe care Denis îl împlânta, „asemenea verzilor pini în floare” în orizontul poetic al lui Fernando Pessoa, care ne face să acceptăm fără rezerve farmecul și însemnătatea acestei literaturi fondatoare. (Autori: Dan Caragea/ Cristina Petrescu)

Post-adevărul. Vorbire liberă, minciună, ignoranță

Ceea ce face posibilă democrația o și compromite, anume, vorbirea liberă, ca drept egal al tuturor participanților la un contract social, care nu este în mod necesar și vorbire adevărată. A spus-o Foucault, mai bine decât noi. Ceea ce vom face diferit este să interogăm această diferență ca origine a post-adevărului. Cititorii vor fi șocați să descopere că nu acuzăm

creatorii post-adevărului și nici nu scuza publicul lui pasiv. Nu demonizăm conceptul, nici nu îl salvăm de la inconsistențele lui, dar suntem obligați să verificăm dacă nu cumva post-adevărul era un moment necesar în devenirea postmodernității și dacă nu putem întoarce răul împotriva lui însuși. (Editor: Oana Șerban)

EDITURA ZORIO:

Făt-Frumos și Fala Zmeilor salvează Apa vie

„Făt-Frumos și Fala Zmeilor salvează Apa vie” este un basm scris dintr-o perspectivă modernă care se alătură celorlalte 100 de basme și povești publicate, până acum, de scriitorul Petre Crăciun. Numit de regretatul critic literar Alex Ștefănescu „un Petre Ispirescu al zilelor noastre”, Petre Crăciun ne invită să descoperim un altfel de deznodământ al interminabilelor lupte dintre

Făt-Frumos și Zmeul cel Rău, numit de către ai săi Fala Zmeilor. Convinși ca aceste lupte nu au niciun sens, Făt-Frumos îi propune Zmeului să pună capăt luptelor dintotdeauna, transformându-le în jocuri sportive pentru copii. Cartea este scrisă cu mult umor, iar ilustrațiile Cristinei Diana Enache te introduc, cât se poate de repede, într-o lume de poveste. (Autor: Petre Crăciun)

Istoria și catalogul stilourilor românești

Este o istorie spectaculoasă, unică în istoriografia românească, a tuturor modelelor de stilouri românești și a producătorilor acestora, de-a lungul timpului. Autorul recuperează o întreagă pagină de istorie, aducând la suprafață mărturii, documente și, mai ales, o neprețuită colecție aparținând autorului – unică în România și în lume – a stilourilor fabricate

în România. Această colecție stă la baza catalogului inclus în a doua parte a volumului. Vedeta producției românești de stilouri este celebrul „stilou guvernamental” Flaro Dacia cu peniță de aur, produs pentru protocolul de grad zero al statului. Volumul, un adevărat album de artă, este rezultatul a cinci ani de documentare. (Autor: Petre Crăciun)

„Înflorește viața noastră”, un manuscris aparte

3 ex

Înflorește viața noastră.

Pe pământul tău stăvili
înflorește viața noastră
cum ~~bindate~~ stau perechi
pasări pe năfama-albăstrie.

Cum pe lăzile de fustă
dulci-suave geometrii
el porchimbă lin pe „este”
în visarea lui „a fi”

Cum pe cîmpuri primăvara
îzburăște în bînduse
cînd apoi mai ne e țara
amplă și deschisă usă.

Nichita Stănescu

În patrimoniul Bibliotecii Metropolitane București se regăsește un manuscris extrem de valoros, cu semnătura poetului Nichita Stănescu. Poezia scrisă de mână – „Înflorește viața noastră” – a intrat în colecția Bibliotecii în anul 2005. Nedatată și posibil nepublicată până acum, acest manuscris are o valoare aparte, deoarece poetul își scria foarte rar poeziile, majoritatea acestora fiind dictate prietenilor care erau permanent în jurul său. (Mihaela Bude)